

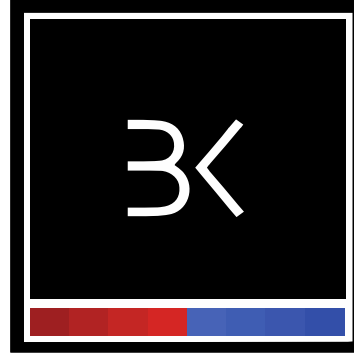
Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

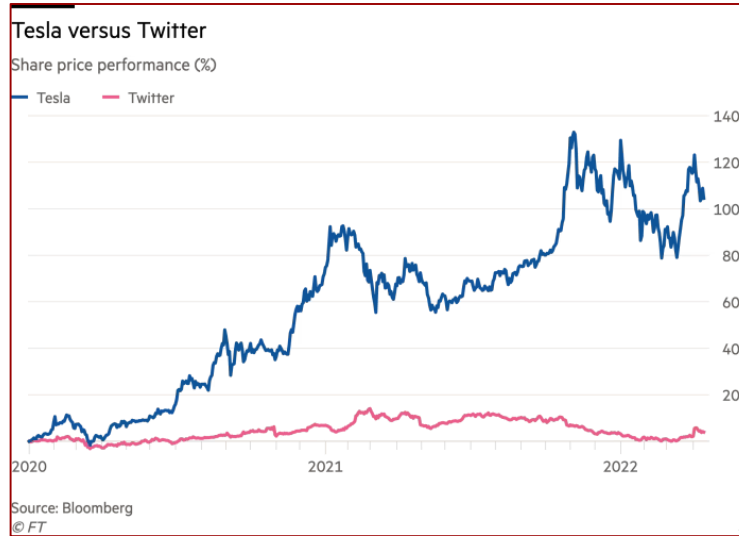
15 Nisan / 2022

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki g¼ncel gelişmeleri, g¼venilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya y¼nelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi i¼ermez.

Elon Musk'ın Twitter Hamlesi

- ❑ Bu hafta savaşın, enflasyon hatta stagflasyon endişelerinin arasında kürede önemli bir gelişme yaşandı.
- ❑ Çoğumuzun dünyanın en zengin iş adamı olmasının yanı sıra SpaceX'in uzay turizmi, elektrikli araba markası Tesla ve de Twitter'daki bazen sıra dışı bazen ise oldukça spekülatif mesajları ile tanıdığımız Elon Musk, Twitter'a karşı bir hamle başlattı.
- ❑ Dış basında da bir numaralı gündem haline gelen bu durum hakkındaki gelişmeler şöyle: Twitter'ın yüzde 9,2'lik pasif hissesini satın alan milyarder Elon Musk'ın şirketin tamamı için teklif yapması Twitter tarafında tepki ile karşılandı.

Elon Musk'ın Twitter Hamlesi

- ❑ Bloomberg'in haberine göre Twitter cephesinde teklif hoş görülmezken, şirket olası satın alımı engellemek için bir dizi önlem almaya hazırlanıyor.
- ❑ Bu önlemler arasında yönetim kurulunun piyasaya düşük fiyatlı hisseler sunarak yönetimi devralmak isteyen şirketi zarara uğratmak suretiyle uyguladığı bir savunma taktiği de yer alıyor.
- ❑ Bir diğer senaryonun teklifin düşük olduğunun beyan edilmesi olduğu belirtiliyor.
- ❑ NYT'de Kara Swisher'ın yazısında Twitter konusunda Elon Musk'ın elektrikli araçlar üreten Tesla için 2018'de şirketi özel mülkiyete geçirip, borsada işlem görmesine son vermeyi düşündüğünü ve bunun şirketin ilerlemesi için en iyi yol olduğunu savunma mesajında olduğu gibi hareket ettiğini ve böylelikle spekülasyon üreterek, kendi ürün ve fikirleri için yeni bir mecra yaratmak gayretinde olduğunu ifade etmiş.
- ❑ Şu anda toplam serveti 260 milyar dolar olan Musk'ın piyasa değeri 37 milyar dolar olan Twitter'ı satın almakta zorlanmayacağı düşünülüyor. Ünlü milyarder Twitter yönetim kuruluna yazdığı bir mektupta şirketin mevcut haliyle ne yükselebileceği ne de sosyal bir sorumluluk olan ifade özgürlüğüne hizmet edebileceğini savunarak firmanın özel bir şirket olarak yeniden yapılandırılması gerektiğine vurgu yaptı.

PPK' dan Makro İhtiyati Tedbir Kararı Çıktı

- ❑ Bu hafta açıklanan PPK kararında politika faizi, beklentilere paralel olarak %14'de sabit bırakılırken, metinde kredilerin büyüme hızı ve erişilen finansman kaynaklarının amacına uygun şekilde iktisadi faaliyet ile buluşmasının önemli olduğuna dikkat çekildi.
- ❑ “Bu çerçevede kurul, **makro ihtiyati politika setinin güçlendirilmesine** karar vermiştir” ifadesi eklendi.
- ❑ Peki nedir bu makro ihtiyati politikalar?
- ❑ Makro ihtiyati politikalar, oluşması muhtemel sistemik finansal risklerin sınırlanması/önlenmesi amacıyla uygulamaya konulan, geleneksel makroekonomik politikaları tamamlayıcı nitelikteki araçlar olarak tanımlanmakta. Bu politikaların temel amacı ekonomiye gelen iç ve dış şoklar karşısında temel finansal hizmetlerin kesintisiz sürmesini sağlamak ve bu şokların reel ekonomi üzerindeki etkilerini sınırlamaktır[1].
- ❑ Bu yeni cümle Merkez Bankası'nın makro ihtiyati tedbiri olarak ilk hamlesinin zorunlu karşılık adımı olabileceği yorumlarına yol açarken şirketlerin ihracat gelirlerinden alınan payın artırılması ile çıkarılması planlanan enflasyona endekli enstrümanlara destek verilmesinin de bu çerçevede sayılabileceği belirtildi. Ancak analistler bu PPK metninde de para politikasında hiçbir değişiklik işareti verilmediğine dikkat çekti.

PPK' dan Makro İhtiyati Tedbir Kararı Çıktı

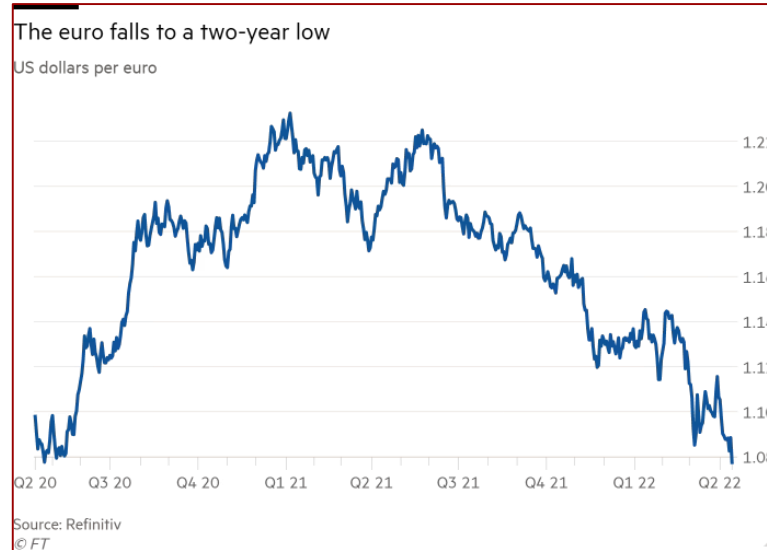
- ❑ Makro ihtiyati çerçeveye bu bağlamda iki yönlü bakmak daha doğru olacaktır: İleri kredi destekleri ile selektif olarak yani üretim ve ihracat temelli ekonominin canlandırılması,
- ❑ İkincil olarak ise KKM ile dizginlenen bireysel döviz talebinin jeopolitik şoklar ve enerji maliyetleri yolu ile tüzel tarafta artan döviz ihtiyacının yarattığı riski baskılamaya yönelik rezerv kazanılmasını hedefleyen ihracatçı döviz...
- ❑ Kredi bacağından hareketle Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Turizm sektöründe döviz kazandırıcı hizmet veren firmalara yüzde 9'a kadar inen faiz oranlarıyla uzun vadeli Türk lirası finansmanı sağlıyoruz." dedi.
- ❑ Bu finansman desteği 100 milyar TL, ihracat; 50 milyar TL da Turizm için olmak üzere toplam 150 milyar TL olarak açıklandı.
- ❑ Bu kredilerin proje finansmanı prensipleriyle harcama mukabili ve belge karşılığı kullanılması öngörülürken; KOBİ'ler için 250 milyon lira, KOBİ dışı firmalar için 1,5 milyar lira limiti olan yüzde 9'a varan yıllık faiz oranı ve 2 yılı ödemesiz 3 ila 10 yıl arası vade ile kullanım şartı getirilmiş oldu.

PPK' dan Makro İhtiyati Tedbir Kararı Çıktı

- ❑ KKM' deki risklere yönelik olarak ise üretici fiyatlı yani bir nevi yurtdışından ithal edilen enflasyonu dizginlemek adına TCMB'nin rezerv biriktirmesine yönelik tedbirler açısından ise en önemli gelişme ihracatçı dövizinin TCMB' a devir oranının %25'den %40'a çıkarılması..
- ❑ Ancak bu konuda ihracatçı sektörlerde seçici davranılmasına yönelik eleştiriler mevcut. İlgili uygulama 1999 yılında yürürlükten kaldırılmıştı ancak bu yılın başında yeniden devreye alınmış oldu.
- ❑ Söz konusu politikaların ve hazineye önemli bir risk getiren KKM'in sürdürülebilir olması bir tarafa uygulanması konusunda hem kredi hem de ihracatçıların sektörel yapısı açısından seçici davranılması önemli gözükmektedir.
- ❑ Kritiklerin aksine hali hazırdaki para politikasının faiz bacağına sadece mevcut kredi faiz oranlarını daha da yüksek bir aşamaya taşımaması açısından önemi vardır ancak yine de mevcut durumdaki enflasyon oranları açısından rekor bir negatif makas bulunmaktadır.
- ❑ Bu da tasarrufların önemli bir bölümünün TL yerine konut ve kripto gibi alanlara yönelmesini beraberinde getirmektedir.
- ❑ Bu aşamada Türk borsasının uzun vadeli yatırım aracı olarak özendirilmesine yönelik SPK düzenlemelerinin yapılmasında fayda görülmektedir.

Avrupa Merkez Bankası Avroyu Zayıflattı!

- ❑ Avrupa Merkez Bankası (ECB), enflasyonun yüksek kalmaya devam etmesi nedeniyle gelecek aylarda canlandırma programı kapsamında varlık alımlarının kademeli azaltılacağına sinyalini vererek para politikasında değişikliğe gitmedi. ECB, politika faizini sıfırda, mevduat faizi oranını eksi yüzde 0.5'te sabit tuttu.
- ❑ Lagarde'ın açıklaması temmuzda ECB'den bir faiz artışı beklentisinde olan piyasalarda Euro/dolar paritesinde %1'den fazla kayıp yaşanmasına neden olarak, son iki yılın en düşük seviyesini beraberinde getirdi.

Enerji Krizi Hangi Boyutta?

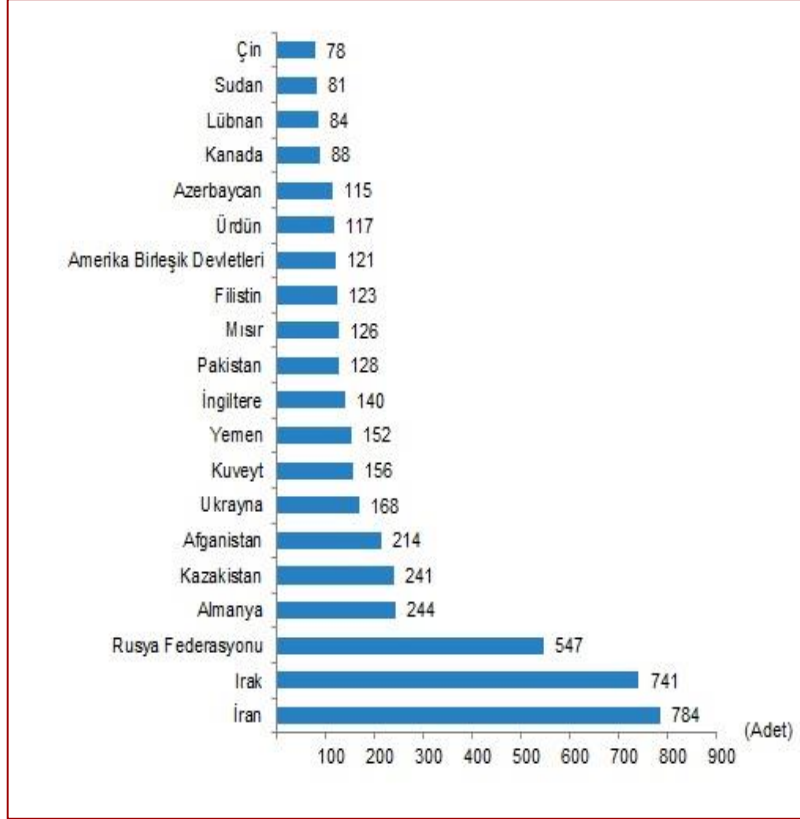
- ❑ TÜSİAD etkinliğinde konuşan Birol, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin enerji piyasasına etkilerini değerlendirdi. Birol, şu an yaşanan enerji krizinin 1970'lerden çok daha farklı ve ağır olduğunu, 24 Şubat'ın küresel enerji krizinin başlangıç tarihi olabileceğini kaydetti.
- ❑ Birol, "Sadece petrol piyasası değil, doğalgaz, kömür, hatta uranyum piyasaları bu savaştan ciddi olarak etkilenecek. Jeopolitik boyutları da 1970'lerden çok daha büyük" diye konuştu.
- ❑ Rusya'nın bir numaralı doğalgaz ihracatçısı olduğunu kaydeden Birol, Avrupa'nın doğalgaz ithalatının yüzde 45'ini Rusya'dan aldığı için yaşanan gelişmelerin Avrupa için önemli olduğuna değindi.
- ❑ Birol, Ukrayna'daki savaş sonrası birçok ülke tarafından devreye alınan yaptırım kararlarının enerji sektörüne ciddi yansımaları olduğunu ve daha da olacağını söyledi.
- ❑ Birol ayrıca "Doğu Avrupa ülkeleri, Almanya, İtalya Rusya'ya en fazla bağımlı olan ülkeler. Bu ülkelerin alacağı kararlar da son derece önemli. Birçok ülke şu anda yaptırımlar neticesinde ithalatını azalttı. Ama azaltmak mı, sıfıra indirmek mi? Sıfıra indirmek konusunda her ülkenin politik olarak pozisyonları var. Ama enerji dünyasında bunu bir günden bir güne değiştirme imkanınız yok." ifadelerini kullandı.

Haftadan Kalanlar

- ❑ Bakan Bozdağ, "Cemal Kaşıkçı davası olarak bilinen davada mahkemenin durma ve yargılamanın nakline karar vermesi kanuna uygundur, yargı yetkisinin devri değildir, davanın düşmesi değildir." açıklaması yaptı.
- ❑ Türk vatandaşlığı için satın alınacak gayrimenkul değeri 250 binden 400 bin dolara çıkarılacak.
- ❑ CHP'li Özel, Bakan Soylu'nun, "Büyükelçilere sesleniyorum. Yanımıza gelip, 'Bu süreci çok iyi yönetiyorsunuz' deyip el altından ana muhalefetin liderine kışkırtıcılık yaptırmayın. Burası Türkiye, babanızın malı değil. Bu ülkeyi büyükelçilere peşkeş çektirmeyiz." ifadeleriyle ilgili suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.
- ❑ Rusya Güvenlik Konseyi Başkan Yardımcısı Dmitry Medvedev, İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üye olmaları durumunda ülkesinin bu tehditlere karşı önlem alması gerekeceğini ve artık Baltık'ın nükleer olmayan statüsünden bahsedilemeyeceğini belirtti.
- ❑ Ticari mevduatı sigorta kapsamına alınmasını öngören, şirket DTH'lerinin yıl sonuna kadar Kur Korumalı Mevduat kapsamına alınmasını öngören toplam 20 maddeden oluşan yeni bir kanun teklifi TBMM'ye sunuldu.
- ❑ ABD Uzay Kuvvetleri, dünyaya ilk kez yıldızlar arası bir meteorun düştüğünü teyit etti.
- ❑ Shanghai'de çinko fiyatları, üretimde yaşanan pandemi kaynaklı aksaklıkların etkisiyle 15 yılın zirvesine yaklaştı, nikel keskin arttı.
- ❑ Fransa seçimlerinde ilk turda ilk iki sırayı kazanan Emmanuel Macron ve Marine Le Pen, 24 Nisan'da düzenlenecek ikinci turda cumhurbaşkanı seçilmek için kozlarını paylaşacak.
- ❑ ABD'nin New York kentindeki Brooklyn metro istasyonunda düzenlenen silahlı saldırının şüphelisi Frank James'in polis tarafından yakalandığı bildirildi.

Konut Satış İstatistikleri, Mart 2022

Uyruklara göre en çok konut satışı yapılan 20 ülke, Mart 2022

- ❑ Türkiye genelinde konut satışları Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %20,6 artarak 134 bin 170 oldu.
- ❑ Konut satışlarında İstanbul 23 bin 974 konut satışı ve %17,9 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 12 bin 609 konut satışı ve %9,4 pay ile Ankara, 8 bin 51 konut satışı ve %6,0 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller sırasıyla 25 konut ile Ardahan, 82 konut ile Bayburt ve 103 konut ile Tunceli oldu.

Ücretli Çalışan İstatistikleri, Şubat 2022

- Sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı 2022 Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,1 arttı. Ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı ayında 12 milyon 695 bin 710 kişi iken, 2022 yılı Şubat ayında 13 milyon 602 bin 642 kişi oldu.
- Ücretli çalışanların alt detaylarına bakıldığında; 2022 yılı Şubat ayında ücretli çalışan sayısı yıllık olarak sanayi sektöründe %5,9, inşaat sektöründe %1,3 ve ticaret-hizmet sektöründe %9,1 arttı.

Sektör	Ücretli çalışan sayısı		Yıllık fark	Yıllık değişim (%)
	Şubat 2022	Şubat 2021		
B-N Toplam (Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler)	13 602 642	12 695 710	906 932	7,1
B-E-Sanayi	4 776 798	4 511 305	265 493	5,9
B-Madencilik ve taş ocakçılığı	132 098	125 348	6 750	5,4
C-İmalat	4 456 827	4 207 900	248 927	5,9
D-Elektrik, gaz, buhar	119 469	113 756	5 713	5,0
E-Su temini; kanalizasyon	68 404	64 301	4 103	6,4
F-İnşaat	1 329 654	1 312 800	16 854	1,3
G-N-Ticaret ve hizmetler	7 496 190	6 871 605	624 585	9,1
G-Ticaret	3 072 794	2 887 590	185 204	6,4
H-Ulaştırma ve depolama	1 063 629	943 190	120 439	12,8
I-Konaklama ve yiyecek	949 369	799 692	149 677	18,7
J-Bilgi ve iletişim	261 972	233 338	28 634	12,3
K-Finans ve sigorta faaliyetleri	201 552	202 866	-1 314	-0,6
L-Gayrimenkul	101 428	93 309	8 119	8,7
M-Mesleki, bilimsel ve teknik	597 776	569 725	28 051	4,9
N-İdari ve destek	1 247 670	1 141 895	105 775	9,3

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Mart 2022

- ❑ Tarım-ÜFE'de (2015=100), 2022 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %12,02, bir önceki yılın Aralık ayına göre %46,31, bir önceki yılın aynı ayına göre %84,11 ve on iki aylık ortalamalara göre %36,59 artış gerçekleşti.
- ❑ Sektörlerde bir önceki aya göre tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %11,50, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %17,49 ve balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde %25,66 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde %6,20, tek yıllık bitkisel ürünlerde %12,56, çok yıllık bitkisel ürünlerde %16,98 artış gerçekleşti.

